

Recensie *Unfolding an archive* ★★★

woensdag 2 november 2022 KVS Brussel Bert Hertogs

Foto: [Tom Herbots](#)

Neen, wereldschokkend kunnen we *Unfolding an archive* van Zoë Demoustier, haar eerste solovoorstelling, niet bepaald noemen. Daarvoor voelt het concept ons te vertrouwd en als al te vaak gedaan aan. Maar het narratief op zich en de sublieme geluidsmontage van Willem Lenaerts en Rint Mennes in combinatie met het straffe lichtontwerp van Harry Cole weten dan weer wel te boeien. De choreo op zich een stuk minder.

In *Unfolding an archive* luisteren we in het begin vooral naar de stem van haar vader Daniel Demoustier die vertelt over 20 jaar oorlogsjournalistiek maar ook wel eens naar rampen zoals aardbevingen, een tsunami ... gestuurd werd. De performer en choreografe, zijn dochter, laat zo voor een stuk zien hoe het is om als meisje op te groeien met een vader die er vaak niet was.

Ook met Kerstmis zelf was ie er eens niet. Toen zat ie in Bagdad en had CNN kalkoenen laten overvliegen voor de Amerikaanse reporters ter plaatse die vaak in een hotel zaten waar nog andere journalisten vertoefden. In een van de hotels waar ie ooit verbleef was er een papegaai in de lobby die het geluid van bombardementen kon nabootsen én de eindtune van BBC News. De tv stond daar dan ook constant aan. Toen Zoë als kind drie namen van steden gevraagd werd, antwoordde ze de niet voor de hand liggende reeks: Brussel, Bagdad, Basra.

Haar vader blijkt niet zo goed te zijn met het herinneren wanneer ie weer voor welk conflict waar was. 'Je kan alles terugvinden in mijn facturen hé' klinkt het, wat in de KVS op gelach

onthaald wordt. Elk moment kon ie gebeld worden voor een opdracht in het buitenland. Daarom had ie steeds twee koffers klaar in de wagen, een voor een warme bestemming, een voor een koude. Het nieuws volgde hij dan ook dagdagelijks. Dat werken in oorlogsgebied niet zonder risico is, laat ie ook horen. In de eerste en tweede Golfoorlog heeft ie namelijk collega's verloren.

Dat ie dacht dat zijn gezin dan op hem zou wachten alsof er niets zou gebeurd zijn bijvoorbeeld, is iets wat Zoë ook meegeeft. Uiteraard gingen zij wel degelijk verder met hun leven. Zoë heeft nooit posters in haar kamer gehad. Ze herinnert zich wel een cd van Destiny's Child. 'Say my name' krijgen we daaruit even te horen waarop ze haar lichaam terwijl ze ter plaatse blijft staan laat golven.

Het moet zowat de enige vrouwelijke golfbeweging zijn die we in *Unfolding an archive* te zien krijgen, alle andere die verwijzen naar rampen en oorlogen zijn voornamelijk mannelijk (ook al verwijzen ze soms naar een vrouw), strak en hoekig en contrasteren daar dus sterk mee. Vooral in de laatste minuten van de voorstelling is het interessant hoe ze die twee danstalen samen laat komen wat eigenlijk maakt wie ze is. Helemaal naar achter in de verte klinkt 'Say my name' terwijl het bonkende van conflict, van een aardbeving, van oorlog de voorgrond opeist tot die vervaagt en 'Say my name' nog enkel te horen is.

Chaos zien we nog overblijven op de podiumvloer met krijtlijnen die ze in het begin getrokken had en in zekere zin houvast boden, structuur, een systeem, ook iets wat haar vader toepaste wanneer ie in het buitenland een opdracht had. Die is er naar het einde nog nauwelijks. Het tekent ook de onzekere tijden waarin we nu leven.

Vanuit die lijnenstructuur en enkele knooppunten ontstaat er beweging en wordt Zoë niet zelden van bovenaan in wit belicht. Van het triomfantelijk mannelijk met de hand in de lucht spreken voor de massa die scandeert, de vrouwelijke versie met de hand op de borst 'U bent deel van de oplossing', het ter plaatse stappen, een verwijzing naar de parade, terwijl de armen rechte bewegingen maken naar voor en achteren, het maken van een pistool met wijs- en middelvinger, de armen spreiden (wat doet denken aan vliegtuigje spelen), over krachtpatserij tonen met gebalde vuisten waarna de handen openen, handen die tevens op het hoofd gelegd worden, die lijken te verwijzen naar schuilen, maar wat even goed ook geïnterpreteerd kunnen worden als gegijzeld zijn, of krijgsgevangene worden, waarna ze overgaat naar een pose die dicht aanleunt bij *Le penseur*, krachtige en snelle arm-handbewegingen die het militaristische overwicht tonen, enz. krijgen we bijvoorbeeld te zien.

Onder andere de stand up van een tv journalist is een terugkerende beweging die ze ons toont. Alle bewegingen (o.a. het gooien van een handgranaat) herneemt ze overigens in een rewind-scène naar het einde toe. Interessant is dat ze bij de stand up bijkomende info geeft over de lastige omstandigheden waarin soms aan live verslaggeving wordt gedaan: 'There are flies everywhere. 3,2,1!'

< Bert Hertogs >